

Sygn. akt I BP 11/09

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa A. M. - Firmy Transportowo-Spedycyjno-Handlowej w Z.
przeciwko M. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 listopada 2009 r.,

skargi pozwanego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

orzeczenia - od postanowienia Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w S.

z dnia 17 kwietnia 2009 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2009 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. oddalił zażalenie pozwanego M. S. od postanowienia Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 2 grudnia 2008 r., którym odrzucone zostały zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, wobec ich nieopłacenia przez profesjonalnego pełnomocnika opłatą przewidzianą w art. 19 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2008 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm., zwanej dalej ustawą o kosztach sądowych).

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem powyższego postanowienia pozwany zarzucił naruszenie art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach

sądowych, polegające na bezzasadnym przyjęciu, iż zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawie z zakresu prawa pracy, w której wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 50.000 zł podlegają opłacie na podstawie art. 19 ust. 4 pkt 1 tej ustawy. Skarżący wskazał, że: zaskarżone postanowienie jest niezgodne z art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych; szkoda spowodowana przez jego wydanie sprowadza się do pozbawienia pozwanego możliwości zaskarżenia nakazu zapłaty, a zatem do konieczności zapłacenia nienależnego świadczenia, a także do utraty opłaty sądowej od zażalenia oraz kosztów zastępstwa adwokackiego; wzruszenie zaskarżonego postanowienia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, gdyż pozwanemu nie przysługuje ani zażalenie do Sądu Najwyższego, ani skarga kasacyjna, ani skarga o wznowienie postępowania.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego postanowienia.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że pozwany, na skutek niesłusznego odrzucenia zarzutów, został pozbawiony możliwości wykazania bezzasadności żądania pozwu. Gdyby nie niezgodne z prawem orzeczenia Sądów obu instancji, nakaz zostałby uchylony, a powództwo oddalone, gdyż argumenty podniesione w zarzutach od nakazu zapłaty skutkowałyby oddaleniem żądania powoda w całości.

Oceniając dopuszczalność skargi Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przepis art. 424⁵ § 1 k.p.c. określa w sześciu punktach wymagania, jakim powinna odpowiadać skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Sąd to: oznaczenie orzeczenia (pkt 1), przytoczenie podstaw skargi oraz ich uzasadnienia (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (pkt 5) oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem (pkt 6).

Oceniana pod kątem dopuszczalności skarga nie zawiera elementu wymienionego w pkt 4 § 1 art. 424⁵ k.p.c., to jest uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody, którą skarżący upatruje „w pozbawieniu go możliwości zaskarżenia nakazu zapłaty, a w konsekwencji konieczności zapłacenia nienależnego świadczenia”. Z wywodów skargi wynika więc jednoznacznie, że poniesiona przez skarżącego szkoda nie odnosi się do wydania postanowienia z dnia 17 kwietnia 2009 r., a jedynie może mieć związek z wydaniem przez Sąd pierwszej instancji nakazu zapłaty z dnia 8 listopada 2007 r. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 stycznia 2006 r., II CNP 18/05 (OSNC 2006 nr 7-8, poz. 139), postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające skargę o wznowienie postępowania może być przedmiotem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia tylko wtedy, gdy szkoda została wyrządzona przez wydanie tego orzeczenia, a nie przez wydanie orzeczenia objętego skargą o wznowienie postępowania. Pogląd ten dotyczy odpowiednio postanowienia sądu drugiej instancji odrzucającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające apelację (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2007 r., I BP 16/07, OSNP 2008 nr 11-12, poz. 168), postanowienia sądu drugiej instancji o odrzuceniu apelacji lub oddalającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające apelację oraz postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na odrzucenie sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym lub zarzuty w postępowaniu nakazowym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2007 r., III CNP 67/07, OSNC-ZD 2008 nr 3, poz. 90).

Skarżący z wydaniem przez Sąd Okręgowy postanowienia z dnia 17 kwietnia 2009 r. o oddaleniu zażalenia łączy skutki, które wynikają z prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego. Tymczasem ewentualna szkoda, której wysokości skarżący zresztą nie wykazuje, nie pozostaje w związku przyczynowym z zaskarżonym postanowieniem. Zamknęło ono bowiem skarżącemu jedynie możliwość merytorycznego rozpoznania sprawy i wydania wyroku, który mógłby zostać następnie poddany kontroli instancyjnej. Konsekwencją wydania zaskarżonego postanowienia jest istnienie nakazu zapłaty, który ma skutki

prawomocnego wyroku (art. 494 § 2 k.p.c.), korzystającego z powagi rzeczy osądzonej. Wniesiona skarga nakazu tego nie dotyczy, a zatem nie ma możliwości poddania go jakiegokolwiek weryfikacji, gdyż Sąd Najwyższy nie może zastępować Sądu pierwszej lub drugiej instancji i rozstrzygać, jakie orzeczenie w sprawie powinno zapaść (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CNP 79/05, Lex nr 198521 z dnia 4 lipca 2006 r., V CNP 86/06, OSNC 2007 nr 3, poz. 47 oraz z dnia 30 listopada 2007 r., III CNP 67/07, OSNC-ZD 2008 nr 3, poz. 90).

Zaskarżając jedynie postanowienie w przedmiocie odrzucenia zarzutów, skarżący nie uprawdopodobnił (i nie mógł uprawdopodobnić) powstania szkody w wyniku wydania nakazu zapłaty. Wydanie postanowienia bezzasadnie odrzucającego zarzuty od nakazu zapłaty oraz oddalenie zażalenia od tego postanowienia, odbierające stronie pozwanej możliwość obrony swych praw w postępowaniu po wydaniu nakazu zapłaty może natomiast stanowić podstawę skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu (art. 424¹ § 2 k.p.c.).

Z powyższych względów skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega odrzuceniu, o czym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.